

AAN JEZUS' VOETEN

door

JOHANNES BEUKELMAN

JOHANNES BEUKELMAN

Johannes Beukelman werd op 11 maart 1704 te Hoorn geboren. Hier heeft Florentius Costerus gestaan, en ook de bekende Lambertus de Beveren, die de Pelgrimsreis van John Bunyan van aantekeningen voorzag. Beukelman studeerde te Leiden in de godgeleerdheid. In oktober 1725 ontving hij een beroep naar Oost- en West-Blokker, dat wegens zijn minderjarigheid niet geaprobeerdeerd werd door de Staten van Holland en West-Friesland. Op 27 november 1726 werd hij tot predikant bevestigd in zijn eerste gemeente Driehuizen en Zuid-Schermer.

Vervolgens diende hij de gemeenten Alblasterdam (december 1728), Zierikzee (januari 1730), Hoorn (juni 1737), Rotterdam (maart 1749) en 's-Gravenhage (oktober 1750). In Hoorn werkte hij samen met zijn vroegere predikant Lambertus de Beveren. Tijdens zijn predikantschap in 's-Gravenhage betoonde hij zich vurig Oranjegezind. De stadhouder en andere edelen waren dan ook meer dan eens onder zijn gehoor te vinden.

Op 17 augustus 1757 is hij in 's-Gravenhage overleden, nadat een ernstige ziekte zijn lichaam in korte tijd had gesloopt. Velen betreurden hun gewaardeerde leraar. In zijn geboortestad werd hij begraven.

Johannes Beukelman was een ijverig predikant, getrouw in zijn prediking, zijn catechiseren en huisbezoeken, en in het handhaven van de tucht. Vele malen diende hij classis of synode als scriba of preses. Hij mocht getuigen dat hij zegen ondervond op zijn prediking, die ontdekkend en overtuigend was. Zijn preekstijl was eerbiedig, ernstig en gevoelig, waardoor hij geliefd was in de gemeenten die hij diende.

Hij bracht geen onnodige geleerdheid of uitweidingen op de preekstoel. In grote lijnen volgde hij de indeling zoals die toen gebruikelijk was: een korte inleiding, een uitleg van de tekst in enkele punten en een toepassing, waarin hij inging op de onderscheiden zielsgesteldheid van de leden der gemeente.

Zelf heeft hij geen preken in druk laten verschijnen. Zijn nagelaten preken werden gekocht door boekdrukker Jan Abraham Bouvink, die ze in de jaren 1773-1777 uitgaf in zeven dikke bundels 'Keurstoffen' en 'Vervolgstoffen'. Zijn zoon, ds. Joh. Wilh. Bouvink begeleidde de uitgaven. In totaal zijn 334 preken uitgegeven.

De hierna volgende preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

Bronnen: - Nieuw Nederlandsch biografisch Woordenboek, deel 7
- Reformatorisch Dagblad, april 2009.

-.-.-.-.-

AAN JEZUS' VOETEN

door

JOHANNES BEUKELMAN

“Toen nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen, zo zeide Hij door gelijkenis”. *Lukas 8:4*

Zoals op de korenvelden het onkruid meer en weliger groeit dan het goede zaad, zoals op de dorsvloer meer kaf dan tarwe is, en in een stad meer verkeerde dan goede burgers zijn, zo zijn er ook in de uitwendige, zichtbare kerk meer ongelovige en onoprechte mensen met een verkeerde instelling, dan goede en ware christenen, ‘want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren’ (Mattheüs 20:16b).

Wat is er toch veel goddeloos kaf tegenover één graankorrel ware godzaligheid! In de uitwendige gemeenschap van de stad Gods zijn meer mondchristenen dan ware christenen. De oprechten van hart zijn wat de dienst Gods betreft verreweg in de minderheid. Als bewijs hebt u Mattheüs 7:13-14, waar de Heiland der wereld Zelf zegt: ‘Wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door deze ingaan; want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die deze vinden’.

Er is in de grote woestijn van deze wereld maar één weg die ten leven leidt, maar er zijn duizenden omwegen die op het verderf uitlopen; en juist die worden door de meeste mensen ingeslagen. Want behalve dat die wegen ten behoeve van onze verdorven natuur plezieriger lijken, zijn er ook nog vele verleiders die ons die wegen aanraden. Hierdoor gaat het met haar nakomelingen nog net zo als met ons aller moeder Eva, die zich inbeeldde ‘dat die boom goed was tot spijs, en dat hij een lust was voor de ogen, ja, een boom die begeerlijk was om verstandig te maken’ (Genesis 3:6). Daarom volgde zij de raad van de verleider, zij nam van de vrucht en at.

De eeuwen die daarop volgden, hebben geleerd dat dit kwaad in de harten van haar nageslacht vruchtbare wortels heeft geschoten. Vóór de zondvloed was de goddeloosheid al zó groot en waren de zonden zó talrijk, dat er onder zoveel duizenden mensen nauwelijks acht gevonden werden, die God konden behagen met hun geloof en hun leven, en daarom voor het verderf bewaard werden. Maar ook onder degenen die met Noach in de ark behouden werden, was nog een vervloekte Cham!

In de volkrijke landstreek van Sodom en Gomorra werden geen tien rechtvaardigen gevonden; het waren allemaal goddelozen, Genesis 18:32. Zo was het ook in de dagen van Elia, toen hij ijverde voor de HEERE, de God der heerscharen. De Israëlieten hadden Gods verbond verlaten, Zijn altaren afgebroken en Zijn profeten met het zwaard gedood, zodat Elia dacht dat hij maar alleen overgebleven was. De HEERE zei daarop: ‘Ook heb Ik in Israël doen overblijven zeventuizend, alle knieën, die zich niet gebogen hebben voor Baäl, en alle mond, die hem niet gekust heeft’, 1 Koningen 19:18. Maar wat waren nu die zeventuizend mensen in vergelijking met al die honderduizenden mensen, die in die tijd alleen al in Israël gevonden werden!

Ja, wij zouden nog heel veel bewijzen kunnen aanvoeren en ter sprake brengen om u te laten zien dat niet allen *van* de kerk zijn, die wel *in* de kerk zitten. Maar deze inleiding verbiedt ons hierop breder in te gaan, want anders maken we er een omleiding van.

Het is waar dat er voor de tijd van het Nieuwe Testament voortreffelijke en heerlijke beloften en toezeggingen zijn gedaan, zoals die in Jesaja 2:3: ‘En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des HEEREN, tot het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord des HEEREN uit Jeruzalem’. Maar hoe droevig is het, dat die uitnemende genademiddelen niet méér vruchten dragen. Onder degenen die hier nu bijeen zijn, zijn zij die vrucht dragen door het Woord en er geestelijk baat bij hebben, misschien ook wel veel minder in aantal als behoorde.

Om niet meer te noemen, dit is het wat Christus ons met deze gelijkenis wil leren: zoals drie delen van het gezaaide zaad verloren gingen, en alleen het vierde deel vrucht voortbracht, zo gaat het gewoonlijk ook met degenen die het woord van het Evangelie horen prediken. Ook van dat zaad gaat minstens drie vierde deel verloren, en brengt alleen het vierde deel daarvan – en dan nog maar nauwelijks – werkelijk vrucht voort.

Wij hebben, in afhankelijkheid van de zegen en hulp van de HEERE, ons voorgenomen hierover met u te spreken door middel van enkele preken, om op die manier deze gelijkenis voor u open te leggen en te verklaren.

Wij zullen uit deze gelijkenis zo duidelijk als ons mogelijk is, trachten aan te tonen wanneer en in wie het zaad van Gods Woord ‘als bij de weg’ valt, zodat het vertrapt en door de vogels van het luchtruim opgegeten wordt. Wanneer en in wie het ‘als op een steenrots’ valt, zodat het wel snel lijkt op te groeien, maar als het opgegroeid is, verdort het. Wanneer en in wie het ‘als in het midden van de doornen’ valt, zodat het opgroeiende gewas verstikt. En wanneer en in wie het ‘als in een goede aarde’ valt, zodat het opgroeit en vrucht voortbrengt.

Ik hoop dat door een gelijkenis zoals deze, uw hart eens mag geraakt en getroffen worden, om betere vruchten van het Evangelie weg te dragen dan u tot nu toe gedaan hebt.

‘Wie oren heeft om te horen, die hore,’ roepen wij uit met Jezus’ eigen woorden, zoals we in het achtste vers van ons hoofdstuk kunnen lezen. Bid ondertussen met mij tot de HEERE van de oogst, dat het Hem toch mag behagen u tot zó’n vruchtbare grond te maken, dat het zaad van Gods Woord, dat wij in u zaaien, wortel mag schieten, opgroeien en veel vruchten dragen.

In deze hele perikoop zien wij het volgende:

1. De gelegenheid waarbij Christus dit sprak, vers 4.
2. De gelijkenis zelf, vers 5, 6, 7 en 8.

Nu zullen wij alleen het vierde vers met u behandelen. Dit vers gaat over de gelegenheid waarbij Christus dit zei, en over Zijn manier van onderwijs. Deze preek kunt u zien als een inleiding op de volgende preken, die wij onder Gods zegen van plan zijn te houden over deze gelijkenis van de zaaier en het zaad.

O grote God, Die alleen de wasdom kunt geven, bedauw Uw werk op deze akker met een klaarblijkelijke zegen. Amen.

Uit dit vierde vers moeten wij de twee volgende zaken voor u aangeven:

1. De gelegenheid waarbij Christus dit sprak: ‘Als nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen’.
2. De manier van Zijn onderwijs: ‘Zo zeide Hij door gelijkenis.’

1.

Over de gelegenheid waarbij Christus dit sprak, staat er in onze tekst: ‘Toen nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen’.

De HEERE had Christus een tong gegeven, opdat Hij ‘met de moede een woord ter rechter tijd’ zou spreken, Jesaja 50:4. Om deze reden stroomden de mensen in grote menigten en met

hele drommen tegelijk naar Hem toe om naar Zijn woorden te luisteren en uit Zijn mond te horen wat de weg ten leven was, die men moest inslaan en bewandelen.

Hij was de enige Herder, waarover Ezechiël spreekt, Die de HEERE voor hen zou verwekken, Die de verstrooide schapen zou opzoeken en bijeenvergaderen, Die het verlorene zou zoeken, het weggedrevene zou terugbrengen, het gebrokene zou verbinden, het kranke zou sterken, en hen zou weiden (Ezechiël 34:12,16,23). Hierdoor kwamen de mensen in grote menigten naar Hem toe. Niemand leerde ook zo krachtig als Hij, 'want Hij leerde hen als machthebbende, en niet als de schriftgeleerden' (Mattheüs 7:29).

Het is dan ook geen wonder dat in alle steden in het Joodse land het gerucht over Hem verspreid werd, en dat burgers en inwoners uit die steden ertoe gebracht werden naar Hem toe te gaan. Ook deed Hij veel bijzondere wonderen, waardoor Hij krachtig bewees dat Hij de Zoon van God en de lang beloofde Messias was, en dat Zijn leer niet van Hemzelf was, maar van Hem Die Hem gezonden had, zoals Hijzelf zei (Johannes 7:16).

Toen Johannes de Doper twee van zijn discipelen naar Hem gestuurd had en Hem liet vragen: 'Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een ander?' gaf Hij hun daarom ook als antwoord: 'Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet: De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden worden opgewekt, en de armen wordt het Evangelie verkondigd' (Mattheüs 11:3-5). Nicodemus, die 's nachts tot Jezus kwam, zei daarom ook tegen Hem: 'Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is' (Johannes 3:2). Daarom kwamen zij ook uit alle steden naar Hem toe. Zoals de hogepriester in de tijd van het Oude Testament schelletjes aan zijn rok had, opdat zijn geluid gehoord zou worden (Exodus 28:33), zo werd ook het gerucht van Jezus overal gehoord, en dit was de oorzaak, dat 'een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen'.

Ongetwijfeld hebben zij met hun komen naar Jezus verschillende bedoelingen gehad. Sommigen verlangden ernaar Hem als Persoon te zien. Anderen verlangden Zijn leer te horen. Nog anderen wilden tekenen en wonderen in ogeschouw nemen. Er kwamen ook mensen naar Hem toe, zoals Zijn doodsvijanden de Farizeeën en schriftgeleerden, met geen andere bedoeling dan om iets van Hem te horen waarmee zij Hem konden beschuldigen. Maar wat ieders bedoeling ook mocht zijn, Christus was er ten volle toe bereid om goed te doen; en daarvoor nam Hij elke gelegenheid te baat.

Want volgens het verhaal van de evangelist Mattheüs (Mattheüs 13:1-2 vergeleken met het voorgaande twaalfde hoofdstuk van dit evangelie), was het tijdstip waarop Christus deze gelijkenis uitsprak, de eerste dag van de week, de sabbat waarop Hij een dorre hand had genezen (Mattheüs 12:10,13). Hij werd daarover lastig gevallen door de Farizeeën, die vervolgens weggegaan waren en met elkaar in hun haat tegen Hem beraadslaagd hadden over de vraag hoe zij Hem konden doden (Mattheüs 12:14). Toen dit gebeurde, vertrok Hij vandaar. Het was niet toegestaan Hem nu, op de sabbat, uit de steden achterna te gaan, en daarom verkondigde Hij het Woord in hun synagogen. Maar daarna reisde Hij van de ene stad naar de andere, zoals vers 1 van ons hoofdstuk duidelijk maakt.

De omstandigheden maken duidelijk dat Christus dit sprak in het tweede jaar van Zijn openbare profetische bediening in Israël, ongeveer in de maand juni, tijdens welke tijd in Palestina voor de tweede maal keer werd gezaaid. Misschien heeft de Zaligmaker gezien dat op de nabij gelegen velden de arbeiders bezig waren hun zaad te zaaien. Zo wilde Hij dus Zijn toehoorders van het natuurlijke, dat zij nu met hun ogen zagen, naar het geestelijke brengen, opdat het daardoor des te meer indruk in hun hart zou maken, en zij duidelijk van het aardse en lichamelijke op het geestelijke werden gewezen.

De plaats waar Christus deze gelijkenis sprak, was volgens het getuigenis van de beide evangelisten Mattheüs en Markus bij of aan de Zee van Galilea, dat ook wel het meer van Genésareth genoemd wordt (Lukas 5:1). Hier maakte Christus van een scheepje of vissersboot een preekstoel voor Zichzelf, waarmee Hij liet zien dat alle plaatsen even goed en geschikt waren om onderwijs te geven. De plaats heiligt immers niet het Woord, maar het Woord heiligt de plaats. De stenen muren maken ook niet de kerk, maar wel de vergadering van de gelovigen. Jezus' eigen woorden luiden: 'Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen', Mattheüs 18:20. Hierom verkondigde Christus nu eens in de synagogen het Woord, en dan weer in de huizen; nu eens langs de wegen, dan weer in de woestijn of op een berg en ten slotte ook wel aan en bij de zee.

Zo hebben daarna ook de apostelen gehandeld, zoals uit de Handelingen der apostelen overvloedig blijkt. Wel vier eeuwen lang na hen hebben de eerste christenen geen openbare godshuizen gehad vanwege de vervolgingen, die toen bijzonder hevig en uiterst fel waren. Zij kwamen toen dikwijls in ver afgelegen woestijnen en onvruchtbare streken samen om het Woord van God te horen. Ze moesten dan uren lopen om in de holen van de aarde en in de spelonken van steenrotsen bijeen te komen. Iemand die zin heeft daar veel meer over te lezen, kan dat vinden in de kerkgeschiedenis van Eusebius en van Zosomenus over de eerste vier eeuwen na Christus. Dit heeft geduurd tot de dagen van Constantijn de Grote, toen de kerk hier en daar rust kreeg en openbare godshuizen en vergaderzalen begon te bouwen.

De toehoorders in de geschiedenis van onze tekst waren niet alleen de burgers van Kapernaum, de schriftgeleerden en de Farizeeën, maar ook een grote menigte uit verschillende plaatsen. Ja, ze kwamen uit alle steden van het Joodse land en in zulke grote aantallen, dat Christus in een schip ging zitten om niet door hen verdrongen te worden en om des te gemakkelijker tot hen te kunnen spreken (Mattheüs 13:2). Het verlangen van de luisteraars maakte Christus bereidwillig en hun aanwezigheid gaf Hem weer de gelegenheid en aanleiding tot spreken, zoals blijkt uit de woorden: 'Toen nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen'.

2.

Nu volgt de manier van Christus' prediking, uitgedrukt door de woorden: 'Zo zeide Hij door gelijkenis'.

In de Griekse taal wordt hier het woord 'parabolè' gebruikt, en daarvan afgeleid is het woord 'parabel', dat in onze taal wordt vertaald met 'gelijkenis'. Een gelijkenis is niet een korte en bondige spreuk, en ook niet een of ander duister raadsel of diepe verborgenheid. Het is ook niet een beeldspraak waarbij een beeld aan een bepaalde zaak wordt ontleend en overgebracht op iets anders. Zo wordt bijvoorbeeld iemand vergeleken met een leeuw, een hond of een vos, om daarmee aan te geven dat hij zo'n karakter heeft, of dat zijn karaktertrekken en daden met die dieren overeenkomen.

Nee, het woord parabel of gelijkenis heeft een betekenis die daar bovenuit stijgt. Het is een heel verhaal, waarmee men een zaak in al zijn onderdelen en bijzonderheden op een bepaalde wijze voorstelt. Vervolgens wordt het voorbeeld van die geheel andere zaak zodanig overgebracht, dat men zaken uit het lichamelijke, tijdelijke of maatschappelijke bestaan op het geestelijke toepast.

Daarom worden de gelijkenissen gewoonlijk aan zaken ontleend, die gebeurd zijn of tenminste kunnen gebeuren. Of het wordt zó verteld dat hoewel ze niet echt gebeurd zijn, de zaak die men erdoor wil aantonen door middel van beelden wordt voorgesteld. Deze laatste worden ook wel woordschilderingen genoemd. Ze dienen om de aandacht te trekken en moeten niet letterlijk genomen worden, maar scherpen het verstand om de zaak die men daardoor wil voorstellen, beter en serieuzer te onderzoeken. Hoewel deze gelijkenissen verzonnen zijn, bieden ze toch fraaie tafereeltjes en levendige woordschilderingen, die ons een bepaalde zaak

met haar eigen schakeringen voor ogen stellen. Ze laten bepaalde zaken zien in hun eigen aard en wezen, in hun situatie en met al hun kenmerkende trekken en omstandigheden.

De oude wijsgeren die de wereld kent en de heidense geleerden hebben deze manier van onderwijs door parabels of gelijkenissen in hun onderricht en in hun geschriften dikwijls op een fraaie manier gebruikt, en daardoor de kunst en kracht van hun welsprekendheid betoond. Zelfs waardige zedenmeesters en achtbare leidinggevendenden in het maatschappelijke leven hebben ze niet onbenut gelaten, en daardoor negatief ingestelde mensen ongemerkt beïnvloed, onstuimige figuren gekalmeerd en opgezweepte volksmassa's en oproerlingen tot bedaren gebracht en van acties afgehouden.

En, wat zeg ik, ook Gods Geest is hiervan niet vreemd en afkerig, maar schikt Zich naar de omstandigheden en het begrip van de mens, en grijpt hem onverwachts op die plaats waar hij het best en gemakkelijkst te grijpen is. Daarom gebruikt Hij in Zijn Woord meermalen deze manier van onderwijs door parabels of gelijkenissen, om te spreken over dingen die óf gebeurd zijn óf kunnen gebeuren. Op die manier worden ze door beeldende woorden op een hoger plan gebracht. Het is niet zo, toehoorders, dat de hoge wijsheid van God Zich met beeldspraak moet behelpen, maar Hij doet dit ter wille van de mensen om die in hun zwakke begrip te hulp te komen. Als men op de zaak zelf ziet en alles terugbrengt tot waar het om gaat, dan zijn het stellige waarheden, voorname uitspraken, ernstige lessen en overtuigende standpunten.

Zo spreekt de Zoon van God, de opperste Wijsheid van de Vader ook in deze perikoop, zoals ook meermalen op andere plaatsen. De evangelist zegt: 'Zo zeide Hij door gelijkenis'. Dit betekent: Hij bracht met behulp van beelden, ontleend aan stoffelijke zaken, geestelijke dingen ter sprake.

Salomo had een sleutel van kennis om de onbekende geheimen in de natuur bloot te leggen, maar een meerdere dan Salomo is de Heere Jezus Christus, van Wie in Markus 4:34 getuigd wordt: 'En zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet'. Zijn onderwijs was meestal rijk aan beelden. Wij lezen dat de Heere Jezus in één preek (Mattheüs 13) zeven verschillende gelijkenissen uitsprak. Hoewel Hij ook vele dingen op directe wijze tegen hen zei (Johannes 16:29), toch was een hele toespraak van Hem zelden zonder gelijkenis.

Ik noem enkele redenen waarom de Immanuël zo deed. In de eerste plaats sprak Hij zo, omdat de geschriften van de profeten door Hem zouden worden vervuld. Sommige uitleggers wijzen daarbij ook op Psalm 78:2: 'Ik zal verborgenheden overvloedig uitstorten, van oudsher'. Maar wij wijzen liever op woorden als: "Hoor, want Ik zal vorstelijke dingen spreken" (Spreuken 8:6); of: "Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard" (Jesaja 49:2); of: "De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik weet met de moede een woord ter rechter tijd te spreken" (Jesaja 50:4), en andere dergelijke godsspraken.

Vervolgens sprak Hij zo opdat het zou zijn tot een oordeel over de goddelozen en dat Zijn schatten van zaligmakende wijsheid en kennis voor de verstokten van hart verborgen zouden blijven. Dat kunt u de Heiland Zelf aan Zijn discipelen horen verklaren in het tiende vers van ons hoofdstuk, waarin Hij tot hen zegt: 'U is het gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan; maar tot de anderen spreek Ik in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien, en horende niet verstaan'. Hij had Zijn volgelingen de opdracht gegeven: 'Geef het heilige de honden niet, noch werpt uw parels voor de zwijnen; opdat zij niet te eniger tijd deze met hun voeten vertreden, en zich omkerende, u verscheuren' (Mattheüs 7:6). Dit wilde Hij Zelf ook in acht nemen en hen daarin voorgaan. Van het Joodse volk was ook al voorzeggd dat zij horende horen, maar niet verstaan, en ziende zien, maar niet opmerken zouden (Jesaja 6:9). Hij deed dit ten slotte ook uit liefde tot Zijn kinderen, en als een bijzondere zegen voor hen. De gelijkenissen mogen vergeleken worden bij de wolk- en vuurkolom, die Israël door de barre woestijn van Arabië leidde. Die had immers ook een lichte en donkere zijde, net als de

gelijkenissen. Voor de leergierige, die het gegeven wordt de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan, is het een heel doeltreffende manier van onderwijs. Daardoor wordt immers het verstand verlicht en geholpen om de voorgestelde zaken des te beter te begrijpen. Het geheugen wordt gesterkt om ze des te beter te onthouden. De wil wordt krachtig bewogen en zacht overgehaald om ze aan te nemen en te omhelzen. De aandacht wordt meer getrokken en de luisteraars worden met een zeker genoegen tot opmerkzaamheid gebracht. Ten slotte wordt daardoor aanleiding en gelegenheid gegeven om door aardse en natuurlijke zaken tot geestelijke te worden opgeheven. Het is dan ook geen wonder dat ook de Heiland deze manier van onderwijzen volgde. Ziehier, toehoorders, zo heb ik dit vers voor u enigszins verklaard.

Toepassing

Zoals deze menigte tot Jezus kwam, zo behoort ook ieder van ons trouw en ijverig onder het gehoor van het Woord van God te komen en daartoe bijeen te komen. In het bijzonder behoren wij tot Christus te komen om door Hem als de grote Profeet aan Zijn voeten tot zaligheid onderwezen te worden.

Het is waar, Christus verkondigt nu niet meer Zelf het Woord, maar wij zijn 'dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods' (1 Korinthe 4:1). 'Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bad; wij bidden van Christus' wege: Laat u met God verzoenen' (2 Korinthe 5:20). Wij spreken niet onze woorden, maar 'de woorden Gods' (1 Petrus 4:11). Christus wil het zo ook begrepen hebben en daarom zegt Hij tegen Zijn dienaars: 'Die u ontvangt, ontvangt Mij; en die Mij ontvangt, ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft' (Mattheüs 10:40). 'Wie u hoort, die hoort Mij; en wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die verwerpt Hem Die Mij gezonden heeft' (Lukas 10:16). 'Zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven' (1 Korinthe 1:21). Het Evangelie is door Zijn genade 'een kracht Gods tot zaligheid' (Romeinen 1:16).

Bovendien is over de tijd van het Nieuwe Testament voorzeggd: 'En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des HEEREN, tot het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden' (Jesaja 2:3); en dan zouden de gelovigen daar komen vliegen 'als een wolk, en als duiven tot hun vensters' (Jesaja 60:8).

God slaat niet alleen acht op ons komen in de kerk, maar ook hoe en met welk verlangen men er komt. God wil net zulke dienaars als Hij Zelf is. Mensen zonder een heilige ijver zijn voor Hem even walgelijk als lauw water in de mond en de maag, zodat Hij die uit Zijn mond zal spuwen (Openbaring 3:16). Daarom zegt Paulus ook: 'Weest niet traag in het benaarstigen. Weest vurig van geest. Dient de Heere' (Romeinen 12:11). Mozes zei in Deuteronomium 6:17: 'Gij zult de geboden van de HEERE, uw God, vlijtig houden'.

Een hart dat het om God te doen is, vindt nergens meer genoegen dan in Gods huis en Zijn tegenwoordigheid. Hierom zei David: 'Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen van mijn leven mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel' (Psalm 27:4). En in Psalm 84: 'Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o HEERE der heerscharen!' Hierdoor is dit beslist een kenmerk van een kind van God: 'Die uit God is, hoort de woorden Gods' (Johannes 8:47). En: 'Een ieder die uit de waarheid is, hoort Mijn stem' (Johannes 18:37).

Velen onder ons moeten zich daarom schamen over hun lauwheid en traagheid om te horen (Hebreeën 5:11). De menigte mensen die tot Christus kwam, zou die mensen onder ons moeten overtuigen van hun verkeerde instelling. Wil Christus eens tot ons spreken, als het ons belijft en uitkomt, ja, dán zullen wij een uur of een half uur naar Hem luisteren, maar als Hij naar de zee gaat, zouden wij Hem niet volgen. Het was eens Gods klacht over Israël: 'Ik schrijf hem de voortreffelijkheden van Mijn wet voor; maar die zijn geacht als wat vreemds' (Hosea 8:12). Velen onder ons houden zich ook vreemd van het gehoor van het Woord Gods.

Men moet hen met veel lankmoedigheid vermanen en bestraffen, in de hoop dat er beterschap komt, maar wie hoort dit onder ons? Wij mogen daarom wel in waarheid klagen en zeggen: ‘Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?’ (Jesaja 53:1). Het schijnt niemand aan te gaan, ieder doet maar zoals het hem het beste uitkomt. Als men thuis maar iets te doen heeft, of als men op reis moet, het werk gaat vóór, en de HEERE kan achterblijven. Hoe kan men anders over ons oordelen, dan dat wij onze eerste liefde verlaten hebben? (Openbaring 2:4). Of het is zo dat wij bij die groep mensen behoren, waarvan in Job 21:14 getuigd wordt dat zij tot God zeggen: ‘Wijk van ons, want aan de kennis van Uw wegen hebben wij geen lust’. Al zeggen velen het niet met de mond, zo blijkt het toch wel uit hun daden; want als zij zoals de dichter Gods huis liefhadden, dan zouden ze anders handelen (Palm 26:8).

Maar nu... hoe gemakkelijk blijven velen, dwars tegen Hebréeën 10:25 in, thuis op de dag des HEEREN! Doordeweeks is het nog veel erger! Er zijn er ook velen die zonder reden zo laat mogelijk naar de kerk komen om een dienst bij te wonen, en sommigen lopen ook weer vroeg uit de kerk. De oorzaken van deze verkeerde mentaliteit zijn: minachting van het godsdienstige leven, de beslommeringen die al het gedoe in de wereld met zich meebrengt, en het ongehoof ten aanzien van de beloften van God.

Nog veel minder is het met het komen tot Christus, aan Zijn voeten. Wie is bezig van Hem onderwijs te ontvangen in de weg ter zaligheid? Wie is ermee bezig door Hem en tot Hem vergaderd te worden? Wie gaat uit eigen beweging tot Hem? Wie zoekt alles in en uit Hem? De oorzaken hiervan zijn, dat ieder wijs genoeg is in eigen oog; ieder maakt zich wijs al op de goede weg te zijn; ieder heeft veel op met zichzelf en met zijn eigen werk; ieder mens verbeeldt zich in eigen kracht dit of dat te zullen en te kunnen doen.

Dit is werkelijk een verschrikkelijk wangedrag, en kan niet anders dan treurige gevolgen hebben. Doe daarom als de menigte van mensen rond Jezus: ‘Ontvangt met zachtmoedigheid het Woord’ (Jakobus 1:21); en zit met Maria toch graag aan Jezus’ voeten (Lukas 10:39).

Bedenk u toch, mensen! Zou u niet naar God willen luisteren? O, daar hoort men toch zulke heerlijke dingen! Men kan daar béter worden! Daar geeft God ons de gelegenheid toe! Daar is geestelijke zegen te krijgen! Daardoor wil God de mensen zalig maken!

En wat u aangaat, volk van God! Komt u toch altijd om Gods Woord te horen en ga voortdurend aan Jezus’ voeten zitten. Ga toch steeds weer opnieuw uit uzelf tot Hem! Weet tot uw vertroosting, dat Hij Zijn Woord in u zal vruchtbaar maken. Hij zal u aan Zichzelf verbinden en telkens weer terechtbrengen, en hiernamaals zult u eeuwig met en bij Hem zalig zijn!

AMEN